

Juhász Erika: Közművelődés és tudomány

A Kulturális Szemle küldetése, hogy a kultúra széles spektrumán, de elsősorban a közművelődés és a közösségi művelődés témaköreiben, illetve az ezekkel kapcsolatba hozható témákban bemutassa a tudományos relevanciával bíró fontos kutatásokat, tanulmányokat, köteteket és konferenciákat. A Kulturális Szemle témái és szerzői nem csak Magyarország határain belül alkotó szakemberek, mivel a Kulturális Szemle alapítói célul tűzik ki egy Kárpát-medencei magyar Kulturális Szemle működtetését. Ez az interdiszciplináris online tudományos folyóirat így a Kárpát-medence magyar kulturális szakembereinek egy olyan hálózatát kívánja összefogni, akik hisznek a kultúra fontosságában, a kulturális közösségi kezdeményezésekben, és ezt az eszmét szeretnék hosszútávon terjeszteni és fenntartani. Ennek érdekében végeznek elméleti és empirikus kutatásokat, amelyekkel célul tűzik ki a kulturális tevékenységek, intézmények és lehetőségek folyamatos fejlesztését. A Kulturális Szemlébe a tudományos etika betartásával egyaránt publikálhatnak egyetemi oktatók, doktoranduszok, felsőoktatási hallgatók, kutatók, és természetesen a kulturális színtereken dolgozó szakemberek. A kiadás első éveiben elsősorban magyar nyelvű írásokat várunk, a későbbiek folyamán angol nyelvű publikálásra, esetenként angol nyelvű különszámra is lehetőséget kívánunk teremteni, hogy a kultúrával kapcsolatos kutatási eredményeket minél szélesebb körben, nemzetközi viszonylatokban is terjeszteni tudjuk. Ennek a célnak az eléréseért választottuk az online formát is: az elektronikus eszközök segítségével ezek az írások sokkal szélesebb körben el tudnak jutni az érdeklődőkhöz.

A 2020. évi számoktól kezdve a folyóiratban a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési tevékenységében erősödő kutatási, tudományos vonal egyre inkább érvényesül. 2019. szeptemberétől indult el az első Közművelődési Tudományos Kutatási Program, amely egy éves kutatási támogatást nyújt közművelődési témájú kutatásokhoz. A Program keretében évente 10 fő egyéni hallgatói pályázatot támogatunk: közösségszervezés alapszakos, kulturális mediáció mesterszakos és közösségi művelődés osztatlan tanárszakos hallgatók kutatásait; valamint évente három komplex kutatócsoport pályázatát támogatjuk: a kutatócsoportban egyetemi oktatók, hallgatók és a közművelődésben dolgozó szakemberek végzik közösen a kutatómunkájukat. A 2020-ban támogatott kutatócsoportok közül bemutatkozik jelen lapszámunkban a Debreceni Egyetem, a Budapesti Gazdasági Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem kutatócsoportja. Továbbá két egyéni kutató is bemutatkozik a lapszámban a 2020-as nyertes egyéni kutatók közül. A Kulturális Szemle folyóirat teret ad alap- és mesterszakos közművelődési témájú szakdolgozatok

kutatási eredményeinek bemutatására is, amelyekből ebben a lapszámban öt tanulmányt közlünk.

Jelen lapszámban a *Nemzetközi kitekintés* rovatban olvasható **Barabási Tünde** és **Herczegh Judit** közös cikke, amiben Románia kulturális jellemzőit vizsgálják a hazai és Európai Unió statisztikák elemzésén keresztül. A kutatási eredményeik mentén kirajzolódott a romániai kulturális tevékenység általános helyzetképe, valamint a magyar vonatkozások vizsgálata egy specifikus elemzési keretet teremtett a teljes kutatáshoz.

A *Hazai tudományos műhelyben* az ország különböző pontjain működő felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói, valamint kulturális szakemberek publikálnak.

Farkas Julianna, **Benkei-Kovács Balázs**, **Hübner Andrea** és **Vácziné Takács Edit** a Budapesti Gazdasági Egyetem kutatócsoportjaként a helyi értékekhez kapcsolódó lakossági nézeteket és érzelmi viszonyulásokat vizsgálták. A kutatás első részében az elméleti szakirodalom bemutatása olvasható, amit a tanulmány második felében a helyi értékek és a hungarikumok kapcsán elkészült félig strukturált kvalitatív kutatás bemutatása követ. **Marksz Levente** a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa cikkében a hazai társasjáték-kultúrát vizsgálja. Kutatása fókuszában a társasjátékot játszó felnőttek jellemzői, viselkedése, társadalmi szerepe, motivációinak vizsgálata áll. **Minorics Tünde** és **Várnagy Péter** a Pécsi Tudományegyetem kutatócsoportjának tagjai, írásukban pedig adott település közösségének a saját kulturális örökségéhez való viszonyát, a kulturális örökség és a helyi érték közösségi hasznosulását vizsgálják Baranya megyében.

A folyóirat *Junior kutatóműhely* rovatában fiatal kutatók munkáját ismerhetik meg az olvasók, mint például **Horváth Fanni**ét, aki az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatója, és publikációjában az ifjúság közművelődésbe digitális eszközökkel történő bevonásának lehetőségeit tárja fel. **Jáger Dávid** a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa, valamint a Debreceni Egyetem hallgatója a közösségi színterekben megvalósuló művészeti tehetséggondozást választotta témájául, ezt igyekszik elméleti és gyakorlati megközelítésből bemutatni. **Pető Lilla**, a Nemzeti Művelődési Intézet központvezetője, valamint a Debreceni Egyetem hallgatója a hálózatelmélet és a közművelődés kapcsolatát vizsgálja. Első cikkében a témakör elméleti áttekintésére törekszik, a hálózatelmélet és a közművelődés rendszere közötti párhuzamokat igyekszik feltárni. **Vichnál Adrienn** és **Benkei-Kovács Balázs**, a Budapesti Gazdasági Egyetem hallgatója és oktatója, közös cikkükben az agórákat, ezen belül az intézménytípus eredetét és hazai megjelenését kutatják. Tanulmányuk fókuszában a hazai rendszer kiépülése áll. **Zsolnay Janka**, szintén a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa, valamint a Széchenyi István Egyetem hallgatója írásában két világörökségi helyszín eltérő tevékenységi körű kulturális és gazdasági jellegű fejlesztéseinek összehasonlítására törekszik. Az általa vizsgált helyszínek a pécsi Zsolnay Kulturális Negyed és a Pannonhalmi Bencés Főapátság.

Könyvajánlatként **Lengyel Emese**, a Debreceni Egyetem Irodalom- és Kultúratudományok Doktori Iskolájának doktorandusza ír *Hiánypótló kiadvány a finn-magyar kulturális kapcsolatok történetéről* címmel ismertetőt *Richly Gábor: A helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központ története*

1980-2020 című kötetéről.

A *Tudományos konferenciák hírei* rovat keretében a 2021. május 27-28-án megrendezett, „*Tanuló társadalom. Oktatáskutatás járvány idején.*” címet viselő (HERA – Hungarian Educational Research Association) online konferencia kerül bemutatásra, ezen belül kiemelten a kultúra, közművelődés, közösségépítés témakörével kapcsolatos előadások. A cikk szerzője **Zelei-Pintér Magdolna**, Észak-Magyarországi régiós képzési koordinátor, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa.

A kulturális szakma alapítója, Durkó Mátyás professzor úr is gyakorta mondta a fontos eszmék terjesztése kapcsán az örök igazságot: „Aki felteszi a kolompot, az rázza is!” A kulturális szakma megerősítéséhez szükség van olyan tudományos folyóiratra, amely küldetéséhez illeszkedően a Kárpát-medence számos kutatóját tudja egyesíteni, és folyamatos kutatásra, és kutatási eredményei publikálására buzdítani. Ezt a célt már a szerkesztőbizottság összeállításánál és későbbi bővítésének lehetősége kapcsán is szem előtt tartottuk. Ezáltal érhetjük el azt, hogy ez a folyóirat ne egy-egy szűkebb kutatócsoport nyilvánossági fóruma legyen, hanem egy minél tágabb tudományos-szakmai kör szellemi támogatását élvezze.

Hívjuk tehát szerzőként mindazokat, akik úgy érzik, hogy szeretnének és tudnának hozzátenni ehhez a vállaláshoz maguk is. És hívjuk olvasóként mindazokat, akik hasonlóan gondolkodnak, és fontosnak tartják a kultúrát, a kultúra továbbadását, mint egyetemes értéket. Gondolkodjunk közösen, őrizzük közösen a magyar kultúra értékeit Magyarországon és a Kárpát-medencében egyaránt!

Hasznos olvasmányélményeket kívánunk!

dr. Juhász Erika

főszerkesztő